

**LABORATORUL PENTRU ANALIZA
CONFLICTULUI TRANSNISTREAN**

**CRONOLOGIA
PROCESULUI DE
REGLEMENTARE
A CONFLICTULUI
TRANSNISTREAN**

IULIE 2024

Procesul de reglementare a conflictului transnistrean derulat în luna iulie 2024 s-a remarcat prin continuarea negocierilor părților cu partenerii internaționali și menținerea dialogului între Chișinău și Tiraspol în cadrul mecanismelor procesului de negociere existente. De asemenea, în decursul lunii, Adunarea Parlamentară (AP) a OSCE a emis o declarație prin care a salutat reformele din Republica Moldova și a condamnat situația drepturilor omului din regiunea transnistreană.

Pe parcursul lunii iulie anul curent, Biroul politici de reintegrare a menținut dialogul privind dosarul transnistrean cu partenerii internaționali. Viceprim-ministru pentru reintegrare al Republicii Moldova, Oleg Serebrian în decursul lunii a avut o serie de întruniri de lucru cu oficiali ai UE. Discuțiile s-au axat pe priorități și direcții primordiale care vor contribui la avansarea procesului de reintegrare și pe realizarea inițiativelor benefice populației de pe ambele maluri ale râului Nistru. De asemenea, Viceprim-ministrul pentru reintegrare al Republicii Moldova, Oleg Serebrian a avut o întrevedere de lucru cu șeful Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, E.S. Jānis Mažeiks. Pe agenda discuțiilor a figurat situația actuală în dialogul dintre Chișinău și Tiraspol, acțiunile prioritare în sfera politicilor de reintegrare a țării și măsurile dispuse pentru rezolvarea problemelor curente ale locuitorilor de pe ambele maluri ale Nistrului. În cadrul discuțiilor a fost menționată necesitatea menținerii unei conlucrări operative cu Biroul politici de reintegrare pe aspecte ce vizează monitorizarea și gestionarea promptă a evoluțiilor din Zona de Securitate. Totodată, viceprim-ministrul pentru reintegrare al Republicii Moldova, Oleg Serebrian a avut o întrevedere de lucru cu șeful Misiunii Uniunii Europene de Asistență la Frontieră în Republica Moldova și Ucraina (EUBAM), Slawomir Pichor. Discuțiile s-au concentrat pe activitățile și programele de asistență implementate de EUBAM în colaborare cu autoritățile naționale de profil pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Partea transnistreană în decursul lunii iulie 2024 a menținut dialogul cu oficialii din UE și reprezentanții Chișinăului. Liderul de la Tiraspol, Vadim Krasnoselsky a avut o reuniune de lucru cu șeful Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, E.S. Jānis Mažeiks. Vadim Krasnoselsky a evidențiat trei domenii în cadrul discuției cu oficialul european: menținerea păcii, crearea condițiilor pentru dezvoltarea economică a regiunii și respectarea drepturilor omului. Șeful Delegației UE în Republica Moldova, Jānis Mažeiks, a declarat că în cadrul întrevederii cu liderul transnistrean Vadim Krasnoselsky, a discutat despre securitatea regiunii și problemele energetice. De asemenea, pe parcursul lunii, negociatorul adjunct de la Tiraspol, Alexandr Ștetsiuk a avut o întrevedere de lucru cu reprezentanții Agenției Organizației Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR).

Cu privire la rezoluția emisă de Adunarea Parlamentară a OSCE, prin care sunt salutate reformele din Republica Moldova și este condamnată situația drepturilor omului din regiunea transnistreană, partea transnistreană a emis o declarație în legătură cu aceasta.

În decursul lunii, autoritățile de la Chișinău au raportat că în primul semestru al anului 2024, exportul agenților economici din regiunea transnistreană către țările din UE a constituit peste 80%, o nouă cifră-record de la semnarea Acordului de Asociere cu Republica Moldova.

În cadrul grupurilor de lucru (experți), în luna iulie 2024, au avut loc 2 reuniuni de lucru a experților de pe ambele maluri ale Nistrului. A avut loc cea de-a 2-a ședință de lucru din anul curent a grupurilor de lucru (experți) pentru economie și ședința grupurilor de lucru (experți) pentru actele de stare civilă și documentarea populației. Comisia Unificată de Control nu s-a reunit în perioada lunii iulie. În formatul de negocieri „1+1” și „5+2” nu au avut loc reuniuni de lucru.

Cronologic, dinamica procesului de reglementare a conflictului transnistrean pentru perioada lunii iulie 2024 arată astfel:

02.07.2024 – Liderul de la Tiraspol, Vadim Krasnoselsky a avut o reuniune de lucru cu șeful Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, E.S. Jānis Mažeiks. Vadim Krasnoselsky a

evidențiat trei domenii în cadrul discuției: menținerea păcii, crearea condițiilor pentru dezvoltarea economică a regiunii și respectarea drepturilor omului.¹

03.07.2024 – Adunarea Parlamentară a OSCE a salutat reformele din Republica Moldova și a condamnat situația drepturilor omului din regiunea transnistreană.² (**Anexă**)

03.07.2024 – Negociatorul adjunct de la Tiraspol, Alexandr Ștetsiuk a avut o întrevedere de lucru cu reprezentanții Agenției Organizației Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR).³

04.07.2024 – A avut loc cea de-a 2-a ședință de lucru din anul curent a grupurilor de lucru pentru economie, cu participarea experților de pe ambele maluri ale Nistrului.^{4, 5}

04.07.2024 – Partea transnistreană a emis o declarație în legătură cu rezoluția PA OSCE.⁶

8-10.07.2024 – Vicepremierul pentru reintegrare al Republicii Moldova, Oleg Serebrian și șeful Biroului politici de reintegrare, Alin Gvidiani au purtat consultări de lucru cu o delegație a Agenției Organizației Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR), din care a făcut parte experta internațională Martina Caterina, aflată într-o vizită de documentare în Republica Moldova.⁷

15.07.2024 – Viceprim-ministrul pentru reintegrare al R. Moldova, Oleg Serebrian a avut o întrevedere de lucru cu șeful Misiunii Uniunii Europene de Asistență la Frontieră în Republica Moldova și Ucraina (EUBAM), Sławomir Pichor. Discuțiile s-au concentrat pe activitățile și programele de asistență implementate de EUBAM în colaborare cu autoritățile naționale de profil pe întreg teritoriul Republicii Moldova.⁸

22.07.2024 – Vicepremierul pentru reintegrare al R. Moldova, Oleg Serebrian l-a primit într-o vizită de curtoazie pe Ambasadorul Republicii Elene la Chișinău, recent acreditat în Republica Moldova, domnul Nikolaos Krikos. Diplomatul grec a fost informat despre mersul negocierilor privind dosarul transnistrean, inclusiv în contextul procesului de integrare europeană a Republicii Moldova.⁹

22.07.2024 – Șeful Delegației UE în Republica Moldova, Jānis Mažeiks, a declarat că în cadrul unei întrevederi recente cu liderul transnistrean Vadim Krasnoselsky, a discutat despre securitatea regiunii și problemele energetice.¹⁰

24.07.2024 – În primul semestru al anului 2024, exportul agenților economici din regiunea transnistreană către țările din UE a constituit peste 80%, o nouă cifră-record de la semnarea Acordului de Asociere cu Republica Moldova.¹¹

¹ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *Vadim Krasnosel'skiy prinyal glavu Delegatsii Yevropeyskogo soyuza v RM*, 02.07.2024, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9676> (12.08.2024)

² Radio Moldova, *Adunarea Parlamentară a OSCE salută reformele din Republica Moldova și condamnă situația drepturilor omului în regiunea transnistreană*, 03.07.2024, <https://radiomoldova.md/p/36679/adunarea-parlamentara-a-osce-saluta-reformele-din-republica-moldova-si-condamna-situatia-drepturilor-omului-in-regiunea-transnistreana> (12.08.2024)

³ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *V MID sostoyalas' vstrecha s predstavitel'yami Mezhdunarodnoy organizatsii po migratsii*, 03.07.2024, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9680> (12.08.2024)

⁴ Guvernul R. Moldova, *Grupurile de lucru pentru economie s-au întrunit într-o nouă ședință*, 04.07.2024, <https://gov.md/ro/content/grupurile-de-lucru-pentru-economie-s-au-intrunit-intr-o-noua-sedinta> (12.08.2024)

⁵ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *O zasedanii profil'nykh spetsialistov po ekonomike*, 04.07.2024, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9683> (12.08.2024)

⁶ TASS, *Transnistria accuses OSCE PA of waging hybrid war against unrecognized republic*, 04.07.2024, <https://tass.com/world/1812661> (12.08.2024)

⁷ Guvernul R. Moldova, *Consultări pe aspecte umanitare cu experții Agenției Organizației Națiunilor Unite pentru Refugiați*, 10.07.2024, <https://gov.md/ro/content/consultari-pe-aspecte-umanitare-cu-expertii-agentiei-organizatiei-natiunilor-unite-pentru> (12.08.2024)

⁸ EUBAM, *Head of EUBAM meets with Deputy Prime Minister for Reintegration*, 16.07.2024, <https://eubam.org/newsroom/head-of-eubam-meets-with-deputy-prime-minister-for-reintegration/> (12.08.2024)

⁹ Guvernul R. Moldova, *Vizită de curtoazie a ambasadorului Republicii Elene în Republica Moldova*, 22.07.2024, <https://gov.md/ro/content/vizita-de-curtoazie-ambasadorului-republicii-elene-republica-moldova> (12.08.2024)

¹⁰ Infotag, *AMBASADORUL UE A DISCUTAT DESPRE SECURITATEA REGIONALĂ CU LIDERUL TRANSNISTREAN*, 22.07.2024, <https://www.infotag.md/rebellion-ro/317672/> (12.08.2024)

¹¹ Guvernul R. Moldova, *Un nou record – în primul semestru al anului 2024, peste 80% din exporturi și 53% din importurile agenților economici din regiunea transnistreană au vizat Uniunea Europeană*, 24.07.2024, <https://gov.md/ro/content/un-nou-record-primul-semestru-al-anului-2024-pest-80-din-exporturi-si-53-din-importurile> (12.08.2024)

26.07.2024 – A avut loc întrevederea viceprim-ministrului pentru reintegrare al R. Moldova, Oleg Serebrian cu șeful Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, E.S. Jānis Mažeiks. Pe agenda discuțiilor a fost situația actuală în dialogul dintre Chișinău și Tiraspol, acțiunile prioritare în sfera politicilor de reintegrare a țării și măsurile dispuse pentru rezolvarea problemelor curente ale locuitorilor de pe ambele maluri ale Nistrului.¹²

26.07.2024 – Grupurile de lucru (experți) pentru actele de stare civilă și documentarea populației din partea Chișinăului și Tiraspolului s-au întrunit într-o ședință, organizată cu suportul Misiunii OSCE în Republica Moldova.^{13, 14}

Realizat de Mihai Melintei

¹² Știri, *Serebrian discută cu Mazeiks procesul de reglementare transnistreană*, 27.07.2024, <https://stiri.md/article/politica/serebrian-discuta-cu-mazeiks-procesul-de-reglementare-transnistreana/> (12.08.2024)

¹³ Guvernul R. Moldova, *După o pauză de aproape doi ani a avut loc ședința grupurilor de lucru pentru actele de stare civilă și documentarea populației*, 26.07.2024, <https://gov.md/ro/content/dupa-o-pauza-de-aproape-doi-ani-avut-loc-sedinta-grupurilor-de-lucru-pentru-actele-de-stare> (12.08.2024)

¹⁴ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *O vstreche ekspertov po normativno-pravovomu i dokumentatsionnomu obespecheniyu grazhdan*, 26.07.2024, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9691> (12.08.2024)

Anexă

**THE DETERIORATION OF THE HUMAN RIGHTS SITUATION IN THE
TRANSNISTRIAN REGION OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA¹⁵**

1. Recalling previous resolutions on the Republic of Moldova adopted during earlier Annual Sessions of the OSCE Parliamentary Assembly,
2. Guided by the purposes and principles of the Charter of the United Nations, the Universal Declaration of Human Rights and all the United Nations resolutions on human rights adopted to date,
3. Underlining the need to continue to uphold the common values and principles enshrined in the Helsinki Final Act of 1975 and other landmark OSCE documents,
4. Recalling the statements of the 1999 OSCE Istanbul Summit and the OSCE Ministerial Council over the years,
5. Recognizing that the Republic of Moldova, which faces a war of aggression in a neighboring country and a hybrid war inside the country, characterized by destabilizing attempts from within through disinformation and propaganda attacks, remains one of the countries most affected by the consequences of the illegal, unprovoked and unjustified war waged by the Russian Federation against Ukraine, which continues to grossly violate international law and OSCE commitments,
6. Welcoming the granting, by the European Council in June 2022, of European Union membership candidate status to the Republic of Moldova, and the decision of the European Council, in December 2023, to open accession negotiations with the Republic of Moldova, which are important milestones for the future of the country,
7. Welcoming the unprecedented ambitious reform agenda of the Government of the Republic of Moldova, and the progress already achieved in its implementation, in particular on the fight against corruption, the advancement of needed reforms in key areas, growing transparency in public governance and improving the business climate in the country,
8. Strongly encouraging the Government of the Republic of Moldova to continue its work towards integration as a full-fledged member of the European Union and to continue to struggle to secure its place on the world map as a democracy,
9. Thanking the OSCE Institutions and the OSCE Chairpersonship for developing tailor made support in such challenging times,
10. Recognizing that the ongoing unsolved conflict in the Transdniestrian region of the Republic of Moldova (hereinafter “the Transdniestrian region”) remains on the political agenda of the country and is waiting for a peaceful, comprehensive and sustainable solution, with full respect for the sovereignty, independence and territorial integrity of the Republic of Moldova within its internationally recognized borders,
11. Underlining that the Transdniestrian region remains controlled by an unrecognized regime, with an authoritarian de facto administration,
12. Pointing out that the situation of human rights in the Transdniestrian region continues to be alarming, with numerous violations of fundamental human rights and freedoms,
13. Highlighting the effective control exercised by the Russian Federation and its decisive influence over the self-proclaimed structures in Tiraspol, documented by the European Court of Human Rights (ECtHR), and the responsibility of the Russian Federation for violations of human rights and fundamental freedoms in the Transdniestrian region,
14. Highlighting that the unresolved status of the region has led to the strengthening of local repressive mechanisms and tools in the Transdniestrian region applied to residents, civil servants from the right bank of the Dniester/Nistru River, human rights defenders, civic and political activists, and journalists,

¹⁵ OSCE PA, *Documents, Bucharest Declaration*, <https://www.oscepa.org/en/documents/annual-sessions/2024-bucharest/declaration-30> (12.08.2024)

15. Underlining that the exercise of fundamental rights and freedoms, such as freedom of expression, is presented in Tiraspol as a danger to “regional security” and is qualified as an “extremist” manifestation,
16. Emphasizing that fear, intolerance and persecution have become an intrinsic part of social and public interactions in the region,
17. Pointing out the systematic human rights abuses, numerous violations of the right to liberty and security, freedom of expression, freedom of movement, the right to education and the right to property, as well as the application of torture, degrading and inhumane treatment, and the inability of law enforcement bodies to investigate these abuses objectively and effectively,
18. Worried by the large number of persons deprived of liberty in the Transdnistriean region, the high number of kidnappings, illegal arrests and arbitrary detentions, poor conditions of detention, the practice of restricting access to detention facilities notified by the Bureau for Reintegration Policies and the Office of the People’s Advocate, as well as in reports issued by Freedom House, the United States Bureau of Democracy, Human Rights and Labor and the Promo-LEX Association,
19. Underlining that, in 25 out of 52 rulings of the ECtHR regarding cases related to the Transdnistriean region, the breach of the right to liberty and security was emphasized, and in 21 ECtHR rulings it was stipulated that the prohibition of torture was violated,
20. Noting cases of forced recruitment and ill-treatment in so-called “military units” documented by the ECtHR, and alarmed that young people in the Transdnistriean region are conscripted into illegal paramilitary structures,
21. Underlining that the separatist structures exercise tight control over the local media outlets, which are owned either directly by the region’s de facto administration or by business groups with close links to them, for the purpose of maintaining and promoting harsh informational censorship,
22. Pointing out that the media outlets that promote a policy against the local structures face serious restrictions, harassment, intimidation, strict surveillance and permanent pressure to comply with the abusive security patterns imposed by the Transdnistriean structures,
23. Highlighting that the restriction of free movement has worsened in recent years, and that there is no legal basis for blocking without reason access to the land and place of permanent residence that someone owns or legally rents,
24. Noting cases of persecution and intimidation in relation to Romanian-language schools (Latin-script schools) despite three rulings by the ECtHR on violation of the right to education in the Transdnistriean region of the Republic of Moldova,

The OSCE Parliamentary Assembly:

25. Encourages interparliamentary dialogue between OSCE participating States and parliamentary contributions to addressing protracted conflicts in the OSCE region;
26. Stresses that the main goal of the Transdnistriean settlement process is to achieve a comprehensive, peaceful and sustainable resolution based on the sovereignty and territorial integrity of the Republic of Moldova within its internationally recognized borders, and ensuring the viability and functionality of the reintegrated State;
27. Expresses deep concern over the continuing deterioration of the human rights situation and fundamental freedoms in the Transdnistriean region of the Republic of Moldova;
28. Welcomes and fully supports the work done by the OSCE Mission to Moldova to promote dialogue on respect for human rights and fundamental freedoms in accordance with its mandate, especially in the current challenging times, and to ensure a climate of safety in the perimeter of the Security Zone;
29. Remarks that, as a result of the Russian Federation’s war of aggression against Ukraine, the 5+2 format is not functional and Chisinau and Tiraspol are currently discussing in the 1+1 format at the level of political representatives and within the framework of sectoral working groups, with the aim of solving technical issues in the interests of people living on both banks of the Dniester/Nistru River;

30. Urges the withdrawal of Russian military troops and ammunition stockpiles from the territory of the Republic of Moldova, in accordance with its constitutional provisions of neutrality and in line with the relevant 1999 OSCE Istanbul Summit decisions, as well as United Nations General Assembly resolution 72/282;
31. Emphasizes the importance of steady monitoring, reporting and early warning on the violations of human rights and fundamental freedoms in the Transdniestrian region, and the need for free access to the Transdniestrian region of public officials in the exercise of their duties, civil society organizations, human rights defenders and journalists;
32. Condemns all acts of intimidation or reprisal against individuals and groups in the Transdniestrian region, and reaffirms the right of everyone to unhindered access to justice before a court authorized by law and to fair treatment;
33. Strongly requests no restrictions on freedom of movement in the Transdniestrian region of the Republic of Moldova and the removal of illegally erected posts on the perimeter of the Security Zone;
34. Requests continuous unrestricted access of agricultural landowners to farmlands located in the Dubasari district, along the Rabnita-Tiraspol route, and removal of the illegal payments imposed by Tiraspol upon passage through the unauthorized infrastructure of checkpoints, without any conditionalities;
35. Appeals for the removal of all restrictions imposed on the activities of the public authorities of the Republic of Moldova and civil society exponents and the withdrawal of the abusive so-called normative framework issued in the Transdniestrian region, which claims to fight “extremism” or criminalizes the exercise, either in Chisinau or in the framework of international bodies, of the right to an effective remedy against abuses of human rights and fundamental freedoms by the de facto administration;
36. Requests the immediate and unconditional release of all those arbitrarily detained in the Transdniestrian region, including Stanislav Menzarari, Alexandru Dimov, Mihail Ermurachi, Vladimir Dudnic and Vadim Pogorletchii, and unfettered access to detention facilities for representatives of international organizations and family members;
37. Calls for progress regarding the return of the original premises to Romanian-language schools (Latin-script schools), free movement of teachers and students, goods and school supplies, and cessation of intimidation and persecution measures by the de facto administration, including through the illegal processing of personal data;
38. Underlines that, although the Russian Federation ceased to be a High Contracting Party to the European Convention on Human Rights on 16 September 2022, it remains bound by the unconditional obligation to execute the final judgments of the ECtHR, including those related to the Transdniestrian region;
39. Expresses its gravest concern over the Russian authorities’ continued failure to comply with this obligation by paying the just satisfaction awarded by the ECtHR, and strongly insists that the Russian authorities comply with this obligation without further delay;
40. Reiterates the Assembly’s commitment to support the authorities of the Republic of Moldova to ensure peace, stability and the rule of law throughout the country.

Bucharest, 3 July 2024